

Թէ “Նոյն բանն է . խօսիլ սկսելուդ պէս՝ սուտ պիտի խօսիս ” :

Գաղափարներն :

ՍԱՐԴՈՒՆ մէկը Գաղղիացւոյ Հենրիկոս Դ Թագաւորին բարեմաղթութիւն մը կը սկսի ընել իր քաղաքակիրցներուն կողմանէ . Թագաւորը կը տեսնէ որ աս բարեմաղթութիւնը շատ երկայն քշեց ու լմննալիք չունի , մարդուն ձեռքէն կը բռնէ ու լուր ըսուած Թագաւորական պալատը ցուցնելով կ'ըսէ . “ Ի՞նչ կ'ըսես սա շէնքին . երբոր լմննայ նէ՛ աղուոր բան պիտի չըլայ : — Ի՞նչ ըսել է , տէր արքայ . կ'ըսէ ճարտասանը : Պատասխան կուտայ Թագաւորը Թէ “ Ի՛նչա քու ճառիդ համար ալ ասանկ հասկըցիր . բայց գիտնաս որ ըսածներդ ալ հասկըցայ ես , ու պէտք եղածը կատարելու փոյթ կ'ունենամ ” :

Պատկեր :

ՍԱՃԱՌԱԿԱՆԻՆ մէկը հարիւր հազար Թալէռի կը գնէ անուանի մարգրիտ մը , ու Սպանիոյ Փիլիպոս Դ առջևը կը հանէ : Կը հարցնէ Թագաւորը Թէ “ Ի՞նչպէս համարձակեցար այդչափ ստակ տալու մէկ մարգրտի մը համար ” : Պատասխան կուտայ մարդը , “ Սա՛ն զի գիտէի որ Սպանիոյ Թագաւոր մը կայ աշխարհքիս վրայ որ ասիկայ կրնայ գընել , կ'ըսէ : Թագաւորը աս գովասանքին չգիմանալով՝ մէկէն կուտայ ուղածէն աւելի ստակ ու կ'առնու մարգրիտը :

Իգտնութիւն :

Ի՛նչ մարդու մը ծառաները շապիկ չունին եղեր , ունեցածնին ալ պա-

տառ պատառ . օր մը որ կը համարձակին իրենց կարօտութիւնը յայտնելու իրեն , կը կանչէ մէկէն իր գործակալն ու կ'ապրտարէ որ երթայ իր գեղը կանեփ ցանել տայ : Դառաները կը օկսին ծիծաղիլ . տէրը կը դառնայ , “ Հայ անիրաւներ կ'ըսէ , շապիկ ունեցանք ըսելով նայէ ընտո՛ր կ'ուրախանան ” :

Ա Ռ Ա Կ

ԷՆԷ ՇԻԿ :

ԽՆԼՔԻԴ չափէ դուրս ուժ մի տար ,
Տաճկին առակը միտքդ բեր .
“ Աղւորութիւն բռնի չըլար ” ,
Ի՛նչ խեղճի խօսք է եղեր :
Հաճոյ անցնիլը սուրբ մըն է
Որ ամենուն ալ չէ տրուեր .
Չափ գիտցող մարդն ինչ ալ ընէ
Իր չափէն դուրս բռնաւ չէլեր :

Էշ մը կար կ'ըսեն հարուստի մը տուն ,
Որ շատ կ'աշխատէր իրաւ օրն 'ի բուն ,
Բայց նաև աղէկ կ'ուտէր կը խրմէր ,
Գիշերն ալ հանգիստ քունը պակաս չէր :
Նոյն տանը մէջ կար շնիկ մ'ալ սիրուն ,
Խաղուն կերպերովն հաճոյ ամենուն .
Էջը կը տեսնէր , կ'ըսէր ինքն իրեն .
Սա շունն ի՛նչ ունի՛ որ այսչափ սիրեն ,
Շոյն փայփայեն , գրկէրնին տունեն ,
Խնչուն կերածնէն անոր մաս հանեն .
Իսկ ես անդադար աշխատիմ յոգնիմ ,
Ու միշտ Թուքումուր լըսեմ ու ծեծուիմ . . .
Հասկըցայ շնիկին հընալքն ի՛նչ բան է .
Տանտէրը զինքը կանչէ չըկանչէ ,
Մէկէն կը վազէ , չորս գին կը բըրտուի ,
Թաթիկը կուտայ , վըրան կը նետուի ,
Էտին կը դառնայ , առջին կը դառնայ ,
Պոչը կը Թօթվէ , բարեններ կուտայ .
Շանը սիրուելուն պատճառն աս է հա՛ .
Է՛հ , ինձ ալ ատկէ գիւրին ի՛նչ բան կայ :
Օր մ'ալ որ ասանկ կեցեր կը մտածէր ,
Տեսաւ որ տէրը տունն նոր է դարձեր ,
Ուրախ ու զըւարթ խօսին կը խընտան ,
Ատենն է ըսաւ , նետուեցաւ վըրան
Առջևի ոտքերը վեր վերցուցած ,
Ահանջը արնկած ու ձայնը ձգեց :
Տէրը սարսափած ու կրրակ դարձած
Ըսկըսաւ պոռալ , ծօ աս ի՛նչ է աս .
Թորոս Կիրակոս , հասէք , դաւաղան .
Անոնք ալ մէկէն վըրայ Թափեցան ,
Կոշտ իշուն անանկ ծեծ մը քաշեցին
Որ միտքն ալ ձայնն ալ փոխեց եղկելին :